

FILOSOFIA CHINEZĂ ÎN ARHITECTURĂ

Autor: Adrian Tașca, st. gr. GTC-1210

Conducător științific: dr. conf. univ. Vasile VASILOS, catedra SSU

Universitatea Tehnică a Moldovei

Abstract: *Feng shui, literalmente "vântul și apa" este un ansamblu de principii de geometrie, care afirmă că formele și mediul ambiant pot influența principiul qi. Scopul acestuia este realizarea armoniei locurilor în care oamenii trăiesc, prin analiza fluxurilor de energie din mediul înconjurător. Bazându-se pe teoria celor 5 elemente (pământ, metal, apă, lemn, foc) și pe principiile yini și yang, expertul feng-shui încearcă să reechilibreze forțele care se manifestă local pentru a ameliora, sănătatea, prosperitatea și comportamentul persoanelor. Simbolistica sugerează că aerul și apa sunt cei doi curenți de energie indispensabili vieții pe Pământ.*

Cuvinte cheie: *filosofia arhitecturii, „imaginația vizuală”, „corecție optică”, filosofia chineză, Feng Shui, locuințe, factori, ornamente Feng-shui, „vântul și apa” semnificații precise, funcții simbolice.*

Filosofia arhitecturii este o parte a filosofiei artei, care se ocupă de valoarea și estetica arhitecturii, semantica acesteia și relațiile cu dezvoltarea culturii. Mai mulți filosofi timpurii și-au manifestat aportul în acest subdomeniu al filosofiei artei, cum ar fi: Aristotel cu teoria sa despre „imaginația vizuală”, problema de „corecție optică”, abordată de Platon, examinările lui Kant despre spațiu și estetică etc. Dar una din cele mai abordate filosofii în arhitectură rămân a fi principiile vechii filosofii chineze – “Feng Shui”.

De-a lungul timpului, geomantii au împletit creațiile naturale cu forme făurite de om pentru a aduce sănătate și prosperitate comunității în care trăiau. Numele chinezesc al geomantiei, Feng-shui, se traduce literar prin „vânt și apă”. Feng-shui desemnează armonizarea deplină a trei forțe: a Cerului (astrologice), a Pământului și a Omului. În China antică, geomantii erau consultați ori de câte ori se plănuia construirea unei case, a unei grădini, a unui mormânt sau pentru orice schimbare adusă peisajului. Conform filosofiei Feng-shui, norocul oamenilor depinde de cât de corect își construiesc locuințele și de cât de favorabil le-au fost înmormântați strămoșii.

Indivizii își pot depăși limitele trăind în armonie cu toate forțele naturii, unind aceste forțe cu Ființa Supremă și echilibrând principiile opuse yini și yang. Toate acestea duc la Ch’i, „suflul cosmic de bun augur”. Dezechilibrul se manifestă sub forma Sha Ch’i-ului, „suflul cosmic de rău augur”. Scopul geomantiei este promovarea Ch’i-ului și protejarea împotriva Sha Ch’i-ului. În arta amplasării pentru a atinge armonia, geomantii se folosesc de reguli extrem de precise. Spre exemplu, către nordul și în spatele oricărei construcții trebuie să se afle munți sau dealuri, iar către sud o priveliște care să conțină apă curgătoare sau marea.

Alegerea locului corect este guvernată de cinci factori: „long”, dragonul – unduirile Pământului în acel loc; „xue”, golul – tipul de sol și stabilitatea acestuia; „sha”, nisipul – peisajul înconjurător; „shui”, apa – forma apei care curge prin acel loc; „xiang”, orientarea – direcția către care este orientat locul. În mitologia chineză, dragonul simbolizează forțele benefice ale naturii și Ființa Supremă, iar în geomantie el este semnul reliefului. Câmpia nu e considerată un loc benefic, ci un dragon fals, care poate aduce dezechilibru, boală și distrugere. Nu este ușor să găsești locuri potrivite.

O zicală Feng-shui spune că „îți trebuie trei ani ca să găsești pământul (long) și zece pentru a găsi golul (xue).” Sarcina-cheie a geomantului este să găsească xue. Ultimul element care trebuie luat în considerare este astrologia: o casă, un birou sau un mormânt trebuie orientate în așa fel încât să intre în armonie cu horoscopul persoanei care îl ocupă. Una dintre cele mai elocvente concretizări ale acestui principiu Feng-shui este cimitirul Miro din Hong Kong, unde fiecare mormânt are o direcție diferită, hotărâtă de horoscopul ocupantului.

Semnificația ornamentelor Feng-shui hotărăște asupra fiecărui element dintr-o clădire; lucruri care par a fi pur ornamentale au, de fapt, semnificații precise și funcții simbolice. Dragonii de pe acoperișuri – element principal al arhitecturii chinezești – simbolizează puterea zeilor și sunt un mijloc eficient de îndepărtare a forțelor negative. Tigru alb este păzitorul legendar al binelui, motiv pentru care este nelipsit de lângă dragon. Culorile sunt și ele foarte importante, fiecare având o semnificație clar stabilită și un efect bine

determinat. Spre exemplu: roșul, culoarea cea mai puternică, exprimă principiul activ yang, simbol al virtuții și sincerității, și se folosește pentru a aduce binecuvântare și fericire locatarilor unei case. Galbenul, odinioară culoarea imperială, simbolizează Pământul și este purtătorul principiului pasiv yini. Este folosit la înmormântări și pentru ornamentarea talismanelor. Verdele e simbolul pădurilor de pin și semnifică tinerețea, creșterea și viața îndelungată. Albul simbolizează puritatea, dar și penitența ori doliul. Albul este considerat culoare rea și, în consecință, nu este folosit pe suprafețe mari, cum ar fi pereții caselor.

Un fact care ar putea demonstra necesitatea Feng Shui-ului în arhitectură ar fi blestemul „Stâncii golașe”. Insula Hong Kong a fost denumită „Stânca golașă” de către chinezi, deoarece în antichitate se credea că avea un Feng-shui rău, nu posedă energia benefică, motiv pentru care era un fief (posesie) al piraților asiatici. În 1842, când au preluat-o britanicii, Feng Shui-ul insulei s-a degradat și mai mult: portul, drumurile și clădirile construite de englezi violau flagrant principiile Feng-shui. Abia în secolul al XX-lea, când centrul comercial s-a mutat în mijlocul insulei, unde în față avea apă, iar în spate era susținut de munți, orașul a început să prospere. Trebuie de menționat că astăzi, majoritatea clădirilor moderne respectă cu strictețe filosofia Feng-shui.

În continuare, pentru a face o mai bună raportare a Feng Shui-ului și arhitecturii voi menționa o serie de principii care sunt utilizate pe larg de către arhitecți la proiectarea unor edificii.

- Forma ideală a unei construcții este patratul, urmată de dreptunghi.
- Intrarea din față trebuie să fie curată, bine întreținută și lipsită de sarcini.
- Calitatea ușii de intrare determină calitatea de energie care intră în casă.
- Zonele de odihnă trebuie să fie separate de domeniile de activitate.
- Trebuie să existe un loc pentru stocare a lucrurilor, iar camerele cât mai libere.
- Promovarea ventilației naturale și o abundență a luminii de zi în interiorul casei.
- Paturile trebuie să fie orientate spre sud-est, astfel încât procesul de somn și veghe să fie în armonie cu natura.
- Evitarea colțurilor ascuțite îndreptate spre zonele de odihnă.
- Centrul unei case ar trebui să fie gol pentru a permite energiei de a circula în mod corespunzător.

Bibliografie:

1. Marc Ulrieru, [Feng-Shui arta subtilă a amplasării](#), Descoperă..
2. Cecilia Stroe, Feng Shui, filosofia care "vinde", Ziarul financiar.
3. Gyuri Kazar, [Umbra cireșului înflorit](#), Descoperă
4. <http://fengshui.about.com>
5. <http://blog.buildllc.com>